

Ortadoğu Güncesi
21 Ağustos-20 Eylül 2011

Günce No: 34

Hazırlayan:

ORSAM Asistanı S. Emre GÜRBÜZ
TOBB Uluslararası İlişkiler Bölümü

21 Ağustos: İsrail güçlerinin sınırda görevli Mısır askerlerini vurmasından sonra iki ülke arasındaki gerginlik arttı. İsrail'in 5 Mısır sınır muhafızını öldürmesine sert tepki gösteren Mısır, Tel Aviv'deki büyükelçisini geri çağırdı.

21 Ağustos: Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed'in askerî operasyonları durdurma sözüne rağmen güvenlik güçleri ,yapılan gösterilerde en az 40 protestocuyu daha öldürdü.

21 Ağustos: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İsrail'in BM Güvenlik Konseyi Başkanlık açıklamasındaki adımları yerine getirmemesi durumunda iki ülke arasında normalleşme düşünülemediğini söyleyerek, ilişkilerin durmuş haliyle devam etmeyeceğini, daha da geriye gideceğini söyledi.

22 Ağustos: Muhalifler, Kaddafi'nin kalesi başkent Trablus'un kenar semtlerini ele geçirdi. Bölgede yoğun çatışmalar yaşanırken, aylardır gösterilere ara veren halk da yeniden sokağa döküldü. Ulusal Geçiş Konseyi Başkan Yardımcısı Goga, artık Trablus'un da ayağa kalktığını belirterek, Kaddafi için kritik saatlerin başladığını söyledi. Nerede saklandığı bilinmeyen Kaddafi ise taraftarlarını yine direnişe çağırdı.

22 Ağustos: Suriye muhalefeti, Beşşar Esed rejiminin çökmesi halinde otorite boşluğu oluşmaması için İstanbul'da geçici ulusal konsey kurmayı planladığını bildirdi.

22 Ağustos: Mısır, İsrail sınırında yaşanan gerginliğin ardından Tel Aviv hükümetinin 'olayı ortak soruşturalım' çağrısına olumlu cevap verdi. Mısır resmi haber ajansı MENA'dan konuyla ilgili olarak verilen haberde, soruşturma çağrısı ve özürün halk arasındaki infiali yatıştırmaya yetmeyeceği de vurgulandı.

23 Ağustos: Tunus ve Mısır'ın ardından Libya'daki Muammer Kaddafi rejimi de halk ayaklanmasının karşısında duramadı. muhalifler Başkent Trablus'un büyük bölümünü ele geçirdi. Trablus Havalimanı ve devlet radyosu da muhalif güçlerin kontrolüne geçti. Halk, Libya'nın Tahrir'i olarak adlandırılan Yeşil Meydan'da gösteriler düzenledi.

23 Ağustos: Trablus'un muhaliflerin kontrolüne geçmesi üzerine Libya'daki muhalifler Ankara'daki bü-

yükelçilik önündeki Libya bayrağını indirerek, yerine Ulusal Geçiş Konseyi bayrağını astı.

23 Ağustos: NATO, Libya'daki hava operasyonlarının Muammer Kaddafi'ye bağlı güçlerin tamamı teslim oluncaya ya da kışlarına dönünceye kadar devam edeceğini bildirdi.

23 Ağustos: Birleşmiş Milletler'in Mavi Marmara raporu üçüncü kez ertelendi. Erteleme sebebi yine tarafların uzlaşmaya varmalarına şans tanımak olarak gösterildi.

23 Ağustos: Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed'in devlet televizyonunda ülkesine müdahalenin çok ağır sonuçları olacağı tehdidinde bulunduğu konuşmasından sonra kutlama yapan yandaşlarının açtığı ateş sonucu Hama'da 2 kişi hayatını kaybetti.

24 Ağustos: Libya'da Trablus'a giren muhalifler, Muammer Kaddafi'nin bulunduğu tahmin edilen Bab el-Aziziye Karargâhı'nı ele geçirdi. Muhalifler, kayıplara karışan Kaddafi ve oğullarının peşinde. Kaddafi'nin, karargâhının altındaki tünelleri kullanarak kentin başka bir noktasına ya da kabilesinin güçlü olduğu Sirte şehrine kaçmış olabileceği ifade edildi.

24 Ağustos: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, muhaliflerin başkent Trablus'a girmesinden bir gün sonra Libya'daki muhaliflerin kalesi Bingazi'ye ziyarete bulundu.

24 Ağustos: İstanbul'da 3 gün boyunca Suriye'deki olaylara ilişkin değerlendirme toplantısı düzenlenen muhalifler, Suriye Ulusal Meclisi'nin kurulacağını ve bu mecliste görev alacak isimlerin açıklanacağını duyurdu.

25 Ağustos: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin başkanı Mesud Barzani, Kürtçe haber sitesi nefel.com'a terör örgütü PKK'yla ilgili önemli açıklamalar yaptı. Barzani, Irak merkezi hükümet güçlerinin Kandil'e operasyon yapması gerektiğini söyledi.

25 Ağustos: Libya'da muhalifler Bingazi'de kurdukları Ulusal Geçiş Konseyi'nin merkezini Trablus'a taşıma hazırlıklarına başladı. Konseyin başkanı Mustafa Abdülcelil, Muammer Kaddafi'yi yakalayan ya da öldürenlerin affedileceğini söyledi. Abdülcelil, ismini vermediği Bingazili bir işadamı-

nın da Kaddafi'yi yakalayana 2 milyon Libya Dinarı (2,2 milyon lira) ödül vereceğini söyledi.

26 Ağustos: Libya'nın yeniden inşası için uğraşan Libya Temas Grubu, muhaliflerin başkent Trablus'u ele geçirmesinin ardından Türkiye'nin ev sahipliğinde İstanbul'da kritik bir toplantı yaptı. 28 ülke ile BM, NATO, AB, Afrika Birliği, Arap Ligi ve İslam İşbirliği Teşkilatı temsilcilerinin katıldığı toplantıda nakit sıkıntısı çeken muhaliflere yardım için Libya'nın varlıkları üzerindeki dondurma kararının kaldırılması talep edildi.

26 Ağustos: Suriye'de yönetime karşı ayaklanmalar ve can kayıpları sürerken, Humus şehrine bağlı Rastan beldesinde bir Türk şoför öldürüldü.

26 Ağustos: Muammer Kaddafi'nin Trablus'taki karargâhını ele geçiren muhaliflerin, fiilen devrilen Libya liderinin ikinci kalesi Sirte ile kontrolü altındaki Sebha'yı almak için çabaladıkları bildirildi. Kayıplara karışan Kaddafi'nin arandığı Trablus'ta ise rejim yanlılarının direnişi sürdürdüğü söylendi.

26 Ağustos: İran'ın, Rusya'yı S-300 füze sevkiyatından vazgeçtiği için uluslararası mahkemeye vee-receği bildirildi.

26 Ağustos: Irak, terör örgütü PKK'ya yönelik sınır ötesi hava operasyonları nedeniyle Türkiye'ye nota verdi.

27 Ağustos: Türkiye, Irak'ın Bağdat büyükelçisine verilen notaya, sert cevap verdi. Dışişleri Bakanlığı'na çağrılan Bağdat'ın Ankara'daki temsilcisi Abdul Amir Tabikh'ten sivillerin öldürüldüğü iddiasının tashih edilmesi istendi. Ankara, Türk jetlerinin operasyon görüntülerini de Bağdat'a ulaştırdı.

27 Ağustos: Suriye'nin değişik şehirlerinde güvenlik güçlerinin muhaliflerin üzerine ateş açması sonucu en az 14 kişi hayatını kaybetti.

27 Ağustos: Libya'nın başkenti Trablus'ta muhalifler ile direnmeye devam eden Kaddafi yanlıları arasındaki çatışmalar sürdü. Son çatışmalarda 2 bin kişinin öldüğü ve binlerce de yaralının olduğu belirtildi.

27 Ağustos: Muammer Kaddafi sonrası Libya'nın yeniden inşasına katkıda bulunmak isteyen Türki-

ye, iç çatışmalar sırasında hasar gören muhaliflerin kalesi Bingazi'deki havaalanının onarımını yapacağı bildirildi.

27 Ağustos: Pakistan Afganistan tarafından sınırı geçen militanların saldırılarına hedef oldu. Yüzlerce El Kaide-Taliban militanı, Pakistan'ın Çitral ilçesindeki yarı askerî gücün 6 kışla mevzii ve sınır geçiş noktasına saldırdı. Pakistan güvenlik yetkilileri saldırıda, 38 askerle bir polis memurunun hayatını kaybettiğini açıkladı. 12 Taliban savaşçısının da öldürüldüğü kaydedildi.

28 Ağustos: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, 1 Eylül'de Fransa'da yapılacak olan Libya toplantısına Türkiye'den katılım düzeyine ilişkin nihai kararın alınmadığını söyledi.

28 Ağustos: Libya'nın dört bir yanında devrik lider Muammer Kaddafi'yi arayan muhalifler, başkent Trablus'u Kaddafi güçlerinden temizlediklerini açıkladı.

28 Ağustos: Libyalı muhaliflerin kurduğu Ulusal Geçiş Konseyi'nin Başkanı Mustafa Abdülcemel, güvenlik konusunda yardımcı olmaları için Arap ya da diğer Müslüman ülkelerinden polis isteyebileceklerini söyledi.

29 Ağustos: İnsan Hakları İzleme Örgütü üyesi Sarah Leah Witson, isyancı güçler Trablus'a yaklaşırken Kaddafi'ye bağlı güçlerin en az 17 rehineyi öldürdüğünü söyledi. Kaddafi'nin baş sözcüsü Musa İbrahim ise Libya liderinin hâlâ ülkede olduğunu ve isyancılara geçiş hükümeti kurulması için müzakere teklif ettiğini ifade etti.

29 Ağustos: Irak'ın başkenti Bağdat'ta bir camide düzenlenen intihar saldırısında 29 kişi öldü, 50 kişi de yaralandı.

30 Ağustos: Suriye'de rejim karşıtı gösterilerin başından beri ilk kez ordudan toplu firarların olduğu iddia edildi. Kaçan askerlerin ağırlıklı olarak Alevi komutanların emrindeki düşük rütbeli Sünni askerler oldukları tahmin edildi.

30 Ağustos: Libyalı muhaliflerin askeri sözcüsü Albay Ahmed Ömer Bani, Kaddafi güçlerinin 17 Şubat'ta yaklaşık 60 bin kişiyi gözaltına aldığını iddia etti.

30 Ağustos: Libya'da muhalifler, Libya lideri Muammer Kaddafi'nin küçük oğlu Hamis'in öldürüldüğünü açıkladı.

31 Ağustos: Muhalifler, Libya lideri Muammer Kaddafi'nin eşi Safiye, kızı Ayşe, oğulları Hannibal ve Muhammed'e kapılarını açan komşu Cezayir'e sert tepki gösterdi. Libyalı muhalifler, bu adımı 'saldırgan bir eylem' olarak değerlendirirken, Kaddafi ailesinin yargılanmak üzere kendilerine teslim edilmesini istedi. İnsani nedenlerle böyle bir karar aldığını açıklayan Cezayir ise Libya sınırını kısmen kapattı.

1 Eylül: Dışişleri Bakanı Davutoğlu, İsrail'in Mavi Marmara baskını dolayısıyla özür dilememesi halinde Türkiye'nin B planına geçeceğini belirtti. Davutoğlu, "BM Mavi Marmara raporunun duyurulacağı gün, bizim için son gündür. O tarihe kadar özür gelmezse B planını devreye sokacağız. Türkiye, İsrail'in de diğer uluslararası tarafların da bildiği bazı müeyyideleri uygulayacaktır." dedi.

1 Eylül: Türkiye, Libya'da Muammer Kaddafi güçleri ile muhalifler arasında yaklaşık 6 aydır süren çatışmalarda yaralanan Libyalılara yardım eli uzattı. Çatışmalarda yaralanan ve ülkelerinde tedavi imkanı bulunmayan biri çocuk 45 direnişçi ile 18 refakatçi Genelkurmay Başkanlığı'na ait askeri kargo uçağıyla Bingazi'den İstanbul'a getirildi

2 Eylül: Suriye'de Beşşar Esed rejiminin Ramazan'da katliam yaptığı Hama kentinin başsavcısı, yönetimi protesto için istifa etti.

3 Eylül: Türkiye, Mavi Marmara baskınında 9 Türk'ü katleden İsrail'den beklenen özür 15 aydır gelmeyince yaptırım kararı aldı. "Artık İsrail hükümetinin, bedel ödemesinin vakti gelmiştir." diyen Dışişleri Bakanı Davutoğlu, İsrail'le olan diplomatik ilişkilerin ikinci katip düzeyine düşürüldüğünü açıkladı. Bu, ilişkileri "en alt düzey"e düşürme olarak kabul edildi.

3 Eylül: Mayıs 2010'da 9 Türk vatandaşının hayatını kaybettiği Mavi Marmara baskınıyla ilgili BM'nin soruşturma raporu, önceki gün Amerikan basınına sızdırıldı. Raporunda, İsrail'i koruyan ifadeler dikkat çekti. İsrail ordusunun açık denizde yaptığı saldırının "aşırı" olduğu belirtilirken, İsrail'in Gazze'de uyguladığı insanlık dışı ablukanın ise hukuka uygun olduğu ileri sürüldü. Ankara'nın 'yok hükmünde' saydığı rapordan Tel Aviv memnun kaldı.

3 Eylül: Avrupa Birliği üyesi ülkeler, Suriye'den yapılan ham petrol ithalatını kesme kararı aldı. İngiltere Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Avrupa Birliği'nin Şam yönetimi üzerindeki baskıyı artırmak için bu ülkeden petrol ve petrol ürünleri alımını durdurma kararı üzerinde uzlaştığı belirtildi.

3 Eylül: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu "İsrail ile Türkiye arasındaki askeri anlaşmaların tümü askıya alınmıştır." dedi.

3 Eylül: İsrail, Türkiye'nin Mavi Marmara baskını ile ilgili olarak BM raporunun basına sızmasının ardından ilişkileri askıya alma kararına rağmen özür konusunda geri adım atmayacağını açıkladı.

4 Eylül: Trablus'a ilk yabancı büyükelçiyi Türkiye gönderdi.

4 Eylül: Suriye'nin çeşitli kentlerinde cuma namazından sonra düzenlenen yönetim karşıtı gösterilerde, güvenlik güçlerinin açtığı ateşte ölü sayısı 23'e yükseldi.

5 Eylül: İsrail'de hayat pahalılığını ve sosyal adaletsizliği protesto için haftalardır süren gösterilerde 450.000 kişi sokaklara döküldü.

5 Eylül: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Türkiye'nin Mavi Marmara raporunun ardından diplomatik ve hukuki mücadele kampanyası başlatmasının ardından yaptığı konuşmada, bir kez daha Türkiye'den özür dilemeyeceklerini ifade etti. Netanyahu, BM Komisyonu raporunun "İsrail'in uluslararası hukuk kurallarına göre davrandığını tereddüde yer vermeyecek şekilde belirlediğini" öne sürdü.

5 Eylül: İran'ın ilk nükleer santrali Buşehr'de elektrik üretimine başlandığı bildirildi.

6 Eylül: Arap Birliği'nin yeni Genel Sekreteri Nebil el Arabi, Arap ülkelerine İsrail'e karşı Türkiye'yi desteklemeleri çağrısında bulundu.

7 Eylül: Başbakan Erdoğan, İsrail ile askeri ve diplomatik ilişkilerin kesildiğinin altını çizerek, yeni yaptırımların yolda olduğunu söyledi. Erdoğan, "İsrail, her zaman bir şımarık oğlan rolünü oynadı." diye konuştu. Başbakan, Türk donanmasının bundan sonra Doğu Akdeniz'de daha fazla görüneceğini vurguladı.

7 Eylül: Suriye askerleri, ülkenin uzun süredir direniş gösteren kenti Humus'a yeniden saldırdı.

7 Eylül: İsrail'de eski Sanayi, Ticaret ve Çalışma Bakanı Binyamin Ben-Eliezer, son dönemde Türkiye ile İsrail arasında meydana gelen durumdan İsrail'in zarar gördüğünü belirterek, "Eğer özür dilemek gerekiyorsa, bundan korkmayıp özür dilemek lazım." dedi.

8 Eylül: Filistinlilerin BM'nin 194. üye devleti olarak tanınma başvurusuna sayılı günler kala ABD Yönetimi, Filistin Yönetimi Devlet Başkanı Mahmud Abbas'a resmen 'BM'ye başvurmayın' çağrısını iletti.

9 Eylül: Birleşmiş Milletler'in 194. üyesi olabilmek için bir süredir başvuru hazırlıklarını sürdüren Filistin yönetimi, resmi başvuruyu BM'nin Filistin temsilcisine ulaştırdı.

9 Eylül: İki yakın müttefiki İsrail ve Türkiye arasındaki ilişkilerin kopma noktasına gelmesinden endişe duyan Amerika, krizin daha da derinleşmemesi için taraflara itidal çağrısı yaptı.

9 Eylül: Başbakan Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki uluslararası sulara dolaşım hakkını garanti altına alacağını söyledi.

10 Eylül: NATO'ya bağlı olarak kurulacak füze kalkanının radarlarının Türkiye'ye kurulacağını açıklanmasından sonra Türkiye'yi daha dikkatli olmaya çağırarak İran'a Ankara'dan cevap geldi. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Selçuk Ünal, "Bir kez daha tekrarlamak istiyorum ki; bu sistem herhangi bir ülkeye karşı değil, NATO alanının savunmasına yöneliktir ve savunma sistemidir." ifadelerini kullandı.

10 Eylül: Mısır'ın başkenti Kahire'deki İsrail büyükelçiliği önünde toplanan kalabalık Yüksek Askerî Konsey tarafından elçiliğin önüne yaptırılan 3 metrelik duvarın bir kısmını yıktı.

10 Eylül: İsrail'in istihbarat işlerinden sorumlu Bakanı Dan Meridor, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, "bundan sonra Gazze yardım gemilerine savaş gemilerinin eşlik edeceği" yolundaki sözlerini "çok sert ve ciddi" olarak değerlendirdi.

11 Eylül: Kahire'deki İsrail büyükelçiliğini basan Mısırlılar, güvenlik duvarlarını yıkıp içeri girdi.

12 Eylül: Başbakan Tayyip Erdoğan, uluslararası sulara gerçekleşen İsrail'in Mavi Marmara saldırısının 'aslında bir savaş sebebi' olduğunu söyledi.

12 Eylül: Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani ile Bağdat'ta görüşen Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu başkanlığındaki Türk heyeti yetkililerle, terörle mücadele konusunu kapsamlı bir şekilde gözden geçirip, terör örgütünün Kandil'de bulunmasından duyulan rahatsızlığı anlattıklarını söyledi.

13 Eylül: Başbakan Tayyip Erdoğan, Mısır gezisine başladı. Kalabalık bir işadamı grubu ile Kahire'ye giden Erdoğan, temaslarına başladı.

13 Eylül: Başkent Trablus dahil ülkenin büyük bölümünü ele geçiren Libya muhalifler, Kaddafi'nin son kalelerinden Beni Velid şehrinde beklenmedik sert bir direnişle karşılaştı.

13 Eylül: S. Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri ve Umman'dan oluşan Körfez İşbirliği Konseyi (KİK), Suriye'deki "ölüm makinesine" derhal son verilmesini istedi.

13 Eylül: Suriye'nin değişik kentlerinde düzenlenen operasyonlarda ölü sayısının 25'e yükseldiği bildirildi. Aktivistler, Dera, Humus ve İdlib kentlerindeki operasyonlarda, güvenlik güçlerinin açtığı ateşte, Hama'da 17 olmak üzere toplam 25 kişinin hayatını kaybettiğini belirtti.

14 Eylül: Başbakan Erdoğan, Mısır'da coşkuyla karşılandı. Kahire'de Arap Birliği Dışişleri Bakanları Konseyi'ne hitap eden Erdoğan, reform çağrısı yaptı. Arap liderlerden halkın meşru taleplerine sırt dönmelerini istedi.

14 Eylül: Libya'daki savaş suçlarıyla ilgili rapor hazırlayan Uluslararası Af Örgütü(UAÖ), Kaddafi rejiminin insanlık, muhaliflerin de bazı durumlarda savaş suçu işlediğini iddia etti.

15 Eylül: Başbakan Erdoğan, Mısır'daki görüşmelerde 'Türkiye modeli' olarak nitelendirilen çok renkliliği Mısırlılara örnek gösterdi. Erdoğan, bu kapsamda Ezher şeyhi ve Mısır müftüsünün ardından, dün de Kiptilerin lideri Papa Şenuda'yı ziyaret etti.

15 Eylül: Suriye'de 6 aydır süren rejim karşıtı protestolara karşı sert müdahaleye son verilmesi yö-

nündeki çağrılara kulak tıkayan Beşşar Esed yönetimi, Türkiye sınırında yeni bir operasyona başladı.

16 Eylül: Mısır'ın ardından geldiği Tunus'ta coşkuyla karşılanan Erdoğan, geçici hükümetin başkanı Beci Caid Essebsi ile görüşmesinde demokrasi mesajları verdi. Tunus'un da İslam ve demokrasinin bir arada bulunabileceğini ispatlayacağını vurgulayan Başbakan, devrimlerin kanla değil, seçim sandığıyla gerçekleşmesi temennisinde bulundu. Laiklik konusunda ise "Kişi değil, devlet laik olur. Laik devlet, her inanç grubuna eşit mesafededir." dedi.

16 Eylül: Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, son dakikada açıklanan sürpriz ziyaretle Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'dan birkaç saat önce Libya'ya resmî ziyaret gerçekleştirdi.

16 Eylül: Suriyeli muhalifler, 'Suriye halkının özgürlük ve demokrasi yolunda gösterdiği iradeye destek vermek amacıyla' İstanbul'da bir araya gelecek, Suriye Ulusal Meclisi'nin kurdu.

16 Eylül: Amerikan Dışişleri Bakanlığı, Suriye'deki ABD vatandaşlarına ülkelerine geri dönme çağrısında bulundu.

17 Eylül: Başbakan Tayyip Erdoğan, Mısır ve Tunus'tan sonra Arap Baharı turunun üçüncü ve son durağı Libya'yı ziyaret etti. Binlerce kişiye hitap eden Erdoğan, "Libya'nın yeraltı zenginlikleri üzerinde hesap yapanlara asla prim vermeyin. Libya, Libyalıdır." dedi.

17 Eylül: Ulusal Geçiş Konseyi'ne (UGÇ) bağlı birlikler, Muammer Kaddafi'nin son kaleleri Beni Velid ve Sirte kentlerine girmeye başladı.

17 Eylül: BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esed'i, ülkede reform yapacağına yönelik verdiği sözlerini yerine getirmemekle suçladı.

17 Eylül: İsrail, Mısır Başbakanı İsam Şeref'in, İsrail ile Mısır arasındaki 1979 tarihli barış anlaşma-

sında değişiklikler yapılabileceği yolundaki ifadeleri nedeniyle Mısır'dan açıklama istedi.

17 Eylül: Filistin lideri Mahmud Abbas, BM Genel Kurul toplantıları sırasında Güvenlik Konseyi'nden ülkesinin üyeliğinin tanınmasını isteyeceğini açıkladı.

17 Eylül: Suriye'de yönetime karşı halk ayaklanmaları altıncı ayını geride bırakırken, güvenlik güçlerinin ateş açarak müdahale ettiği gösterilerde ülke genelinde 20 kişinin öldüğü belirtildi.

18 Eylül: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul Kongre Merkezi'nde "Batı'ya Doğru Akan Nehir" adlı medeniyet belgeselinin tanıtımında yaptığı konuşmada, Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy ve İngiltere Başbakanı David Cameron'u rol kapmakla eleştirdi.

18 Eylül: Suriye güvenlik güçlerinin Cuma namazı sonrası düzenlenen gösterilerde protestocuların üzerine ateş açması sonucu 47 kişi hayatını kaybetti.

19 Eylül: Yemen Devlet Başkanı Yardımcısı Abdurabu Mansur Hadi'nin, Arap Körfez Ülkeleri İşbirliği Konseyi'nin girişimiyle hazırlanan iktidarın devri anlaşmasını 'bir hafta içinde' imzalayacağı bildirildi.

19 Eylül: Türkiye Brüksel'de NATO ofisi açmak isteyen İsrail'e izin vermedi.

20 Eylül: BM görüşmeleri kapsamında New York'ta bulunan Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu katıldığı Terörizmle Uluslararası Mücadele Sempozyumu'nda İsrail Dışişleri Bakan Yardımcısı Danny Ayalon'un konuşmasına başlamasının hemen ardından salonu terk etti.

20 Eylül: İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, Türkiye-İsrail ilişkilerinin gerilmesinden Dışişleri Bakanı Lieberman ve Başbakan Binyamin Netanyahu'yu sorumlu tuttu.